



Työmarkkinat

Työllisyyden nopeaan palautumiseen liittyy epävarmuuksia

- » Työllisyys ei palaudu tänä vuonna koronavuodesta edeltävälle tasolle
- » Ansiotason kehitys pysyy maltillisena

LISÄTIETOJA

Erikoistutkija Hannu Karhunen
040 940 2779
hannu.karhunen@labour.fi
www.labour.fi

Suomen työmarkkinat selvisivät nykyisen tiedon valossa ensimmäisestä koronavuodesta suhteellisen vähin vaurioiden. Työllisyystilanteen nopeaan palautumiseen koronavuodesta edeltävälle tasolle liittyy kuitenkin merkittäviä epävarmuuksia. Koronakriisi on mahdollisesti jouduttanut työmarkkinoiden rakennemuutosta, joka on voinut heikentää työmarkkinoiden kohtaantoa entisestään.

TUKITOIMET SAATTAVAT VÄÄRISTÄÄ KOKONAISKUVAA

Julkisen sektorin päätti perustellusti voimakkaista toimenpiteistä koronavuodesta negatiivisten työmarkkinavaikutusten hillitsemiseksi. Tukitoimia jatketaan myös tulevina vuosina eri muodoissa. On kuitenkin epäselvää, kuinka paluu normaaliin eli erilaisien tilapäisten tukirakenteiden purkamisen vaikuttaa työllisyyden kehitykseen tulevina vuosina. Esimerkiksi työnantajan eläkemaksua alennettiin vuonna 2020 tilapäisesti, mutta alennus ei ulotu kuluvalle vuodelle, minä lisäksi alennus tulee myöhemmin kompensoitavaksi korkeampina maksuina.

Konkurssien määrä on ollut koronavuodesta aikana yllättävän alhainen. Tätä kehitystä selittää luultavimmin ainakin osin väliaikainen konkurssilaki, joka on vaikeut-

tanut velkojien mahdollisuutta hakea yrityksiä konkurssiin. Mikäli tukitoimet ja konkurssilainsäädännön muutokset ovat ylläpitäneet yritystoimintaa keinotekoisesti, niin työllisyyden palautuminen voi kestää ennakoitua pitempään. Markkinaehtoisessa kilpailussa irtisanomisiin ajautuvat yritykset ovat todennäköisimmin alhaisen tuottavuuden yrityksiä, joiden työntekijät ovat keskimääräistä alhaisemmin kouluttautuneita ja iäkkäämpiä.

Koronakriisiin liittyvien tukitoimien lisäksi Suomessa uudistetaan kuluvana ja tulevina vuosina merkittä-

TYÖMARKKINOIDEN KESKEISET LUVUT

| | 2021e | 2022e | 2023e |
|--|-------|-------|-------|
| Työttömyysaste (%) | 7,4 | 6,9 | 6,7 |
| Työllisyysaste (%) | 72,2 | 72,8 | 72,9 |
| Sopimuspalkkaindeksi (%) | 2,0 | 1,5 | 2,0 |
| Liukumat (%) | 0,3 | 0,3 | 0,3 |
| Ansiotasoindeksi (%) | 2,3 | 1,8 | 2,3 |
| Palkansääjien työtunnit (% Kansantalouden tilinpito) | 1,0 | 2,5 | 1,5 |
| Työn tuottavuus (% BKT/työtunnit) | 1,5 | 0,6 | -0,1 |

Lähde: Tilastokeskus, Palkansääjien tutkimuslaitos



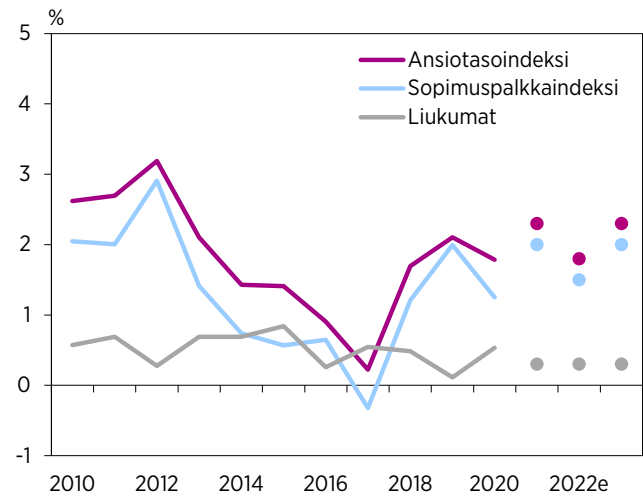
västi työvoimapolitiikan palvelurakenteita. Työvoimatoimistojen tarjoamat palvelut eivät kuitenkaan itsessään luo uusia täysimääräisiä työpaikkoja vaan lähinnä uudelleenjärjestelivät työnhakijoista koostuvaa jonoa erilaisiin palveluihin tai avoimena oleviin työpaikkoihin. Tutkimuskirjallisuus ei tue väitettä, että julkinen sektori voisi löytää sellaisia toimenpiteitä, jotka vaikuttaisivat markkinaehtoiseen työllisyyteen nopeasti ja suuressa määrin. Sitä vastoin on mahdollista, että tehostettu ohjaus erilaisiin palveluihin vaikuttaa työllisyyteen lyhyellä aikavälillä negatiivisesti.

Työllisyyden kehitys oli viime vuoden lopussa ja kuluvan vuoden alussa varsin heikkoa. Koronakriisin pitkityminen kesään voi aiheuttaa negatiivisia yllätyksiä kuluvan vuoden työllisyyskehitykseen. Oletamme, että paluu normaaliin tapahtuu touko-kesäkuun vaihteessa. Ennustamme, että työttömyysaste laskee 7,4 prosenttiin kuluvan vuoden aikana, mutta koronakriisiä edeltävälle tasolle päästään vasta vuonna 2023.

ANSIOTASON KEHITYS MALTILLISTA

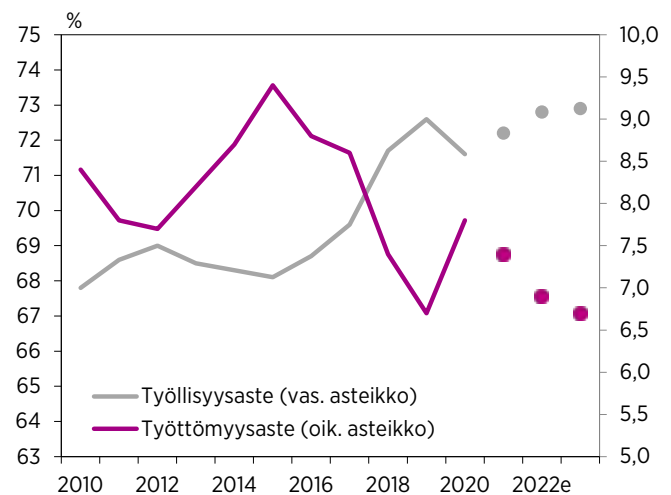
Arvioimme ansiotasoindeksin nousevan tänä vuonna 2,3 prosenttia ja 1,8 prosenttia vuonna 2022. Nykyisen sopimuskauden korotukset kumuloituvat kuluvalle vuodelle, ja oletamme, että vuodelle 2022 neuvoteltavat sopimukset eivät myöskään ala vuoden alusta. Tällöin korotuksen näkyisivät selvemmin vasta vuonna 2023. Ansiotason kehitys jää näkemyksemme mukaan maltilliseksi, kun oletamme liukumien palaavan keskimääräiselle tasolle. ■

ANSIOTASOINDEKSI, SOPIMUSPALKKAINDEKSI JA LIUKUMAT 2010–2023



Lähde: Tilastokeskus, Palkansaajien tutkimuslaitos

TYÖTTÖMYYS- JA TYÖLLISYYSASTE 2010–2023



Lähde: Tilastokeskus, Palkansaajien tutkimuslaitos